

Buurt Ede en Veldhuizen

Oorsprong, missie en visie van de Buurt

Buurtspraak 21 september 2023

Historische oorsprong van het Buur(t)schap:

Een buurschap werd gevormd door de eigenaren van de gronden in een gebied. Volgens een brief uit 1566 waren er in die tijd meerdere buurschappen op het gebied van de huidige gemeente Ede. De vrije boeren kwamen tenminste eenmaal per jaar bij elkaar om afspraken te maken. Tijdens zo'n buurtspraak werd gesproken over onderhoud van de sloot en de wegen en over het beheer van het hooiland, heide en bos. Op die gronden lagen de gemeenschappelijke weiden. De vrije boeren kozen een buurtrichter en twee buurtmeesters die zich bezig hielden met de lopende zaken. Wie regels overtrad, werd beboet.

Van deze historische buurschappen is de Buurt Ede en Veldhuizen het enige orgaan dat ook nu nog bestaat en actief is. De Buurt werd gevormd door het gebied "Het dorp van Ede" (geen Buurschap) en de Buurschap Veldhuizen. Of zoals op het aller eerste Buurtboek uit 1596 staat: "Buirspraecke in der dorp van Ede und buirschap Velthuisen".

BUURT EDE en VELDHUIZEN anno NU:

De Buurt Ede en Veldhuizen is een historisch en uniek bestuurlijk orgaan dat al eeuwenlang actief is in de gemeente **Ede**. Het is een van de oudste vormen van lokale (plattelands)democratie in Nederland. De Buurt beheerde vroeger o.a. de gemeenschappelijke (woeste)gronden en (water)wegen van de Buurt.

Geërfden van de Buurt zijn alle bewoners binnen de historische grenzen van de Buurt die een woning op eigen grond of één hectare bouw-of weiland in het gebied van de Buurt bezitten. De Buurt heeft een eigen bestuur dat bestaat uit een Buurtrichter, vier Buurtmeesters, een Buurtschrijver en een Buurtscheuter.

De Buurt beheert nu nog het Buurtbos, een beschermd natuurgebied, heeft de erfrechten op de heidevelden rond Ede en organiseert jaarlijks de Buurtspraak. Dit is de vergadering waarin de geërfden hun stem kunnen laten horen over de zaken die de Buurt aangaan. De Buurtspraak is opgenomen op de Nederlandse UNESCO lijst Immaterieel Erfgoed.

De missie en visie van de Buurt:

- Het Buurtbestuur ziet het als haar missie om het Buurtbos van de geërfden, de jaarlijkse Buurtspraak en de erfrechten op de heidevelden rond Ede als erfgoed in stand te houden.
- Het Buurtbestuur ziet het bewaren en doorgeven van het immaterieel erfgoed "Buurtspraak" daarbij als het belangrijkste uitgangspunt.
- Het Buurtbestuur wil de geschiedenis van de Buurt levend te houden en doorgeven aan komende generaties. Daar wil zij geërfden en andere geïnteresseerden actief bij betrekken.
- Het Buurtbestuur wil actief de geschiedenis van de gemeenschappelijke Buurtgronden onder de aandacht brengen van partijen die betrokken zijn bij o.a. gebiedsontwikkeling van locaties gelegen binnen de historische grenzen van de Buurt. Om te dienen als inspiratie, en om de identiteit van het gebied zoals gevormd door het verleden te benutten bij een ontwikkeling.
- Het Buurtbestuur vindt de identiteit van de leefomgeving zeer belangrijk; deze draagt immers bij aan de verbondenheid die de bewoners/gebruikers ervaren.
- Het Buurtbestuur wil de historische elementen van de Buurt beheren en bewaken*.

***De vraag is tot hoever we kunnen/moeten teruggaan in onze Buurtgeschiedenis:**

Betreft het vooral de geografie of ook gebouwen en andere fysieke zaken uit het verleden?

Een voorbeeld is de ontwikkeling van Kernhem Noord. Ons belang is hier dat de Doesburgerdijk als grens van de Buurt qua naam en ook als weg met haar unieke ecologie behouden blijft.

Gezien onze beperkte bestuurskracht met vacatures zullen we ons moeten beperken in aandachtsgebieden. Ondanks dat is het het Buurtbestuur tot heden redelijk gelukt hier aandacht en inbreng aan te geven.